ולילף מעורב מה התם תרי לא אף כל תרי לא א"כ פרס ועזניה דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה תרי לא אכלינן דאית ליה חד מיבעיא וניגמר מפרס ועזניה א"כ נשר דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה חד לא אכלינן דלית ליה כלל מיבעיא אלא נשר דלית ליה כלל הוא דלא תיכול הא דאית ליה חד אכול ואלא טעמא דכתב רחמנא נשר הא לאו הכי הוה אמינא לילף מפרס ועזניה הוה ליה פרס ועזניה שני כתובין הבאין כאחד [א]ושני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין גמירי דאיכא בהאי ליכא בהאי ודאיכא בהאי ליכא בהאי מכדי עשרים וארבעה עופות טמאים הוו אי אפשר דחד דאיכא בהנך ליכא בהני והוו להו שני כתובים הבאים כאחד גמירי עשרים וארבעה עופות טמאים הוו וארבעה סימנין תלתא הדרי בכולהו עשרים מהם שלשה שלשה ותרי בעורב חד בפרס וחד בעזניה דאיתיה בהא ליתיה בהא מהו דתימא ליליף מיניה כתב רחמנא נשר נשר דלית ליה כלל הוא דלא תיכול הא איכא דאית ליה חד אכול אלא תורין דכתב רחמנא למה לי אמר רב עוקבא בר חמא לקרבן אמר רב נחמן

היה

א"כ. דמעזניה בעינן למילף למה לי דכתב נשר אלא מדכתביה ש"מ לא תילף מעזניה ושאר עופות הבאים בסימן אחד שאינן מין פרס ועזניה טהור דמנשר תילף דלית ליה כלל לא תיכול הא אית ליה חד אכול וכ"ש תרי ותלתא חוץ מעזניה ופרס דלא תכשרינהו בחד ועורב נמי אע"ג דאית ליה תרי לא תיכול ושאר עופות המפורשין אע"ג דאית להו תלתא לא דלהכי פרט בהו קרא משום דאתו מנשר להיתירא: **אלא טעמא דכתב רחמנא נשר.** משום הכי קים להו דסימן אחד טהור: **הא לאו הכי הוה אמינא לילף מפרס ועזניה.** דלא תכשריה בסימן אחד: **אין מלמדין.** דאי בחד סימן אתי לאורויי ולמילף מיניה דטמא ליכתוב חד וליתי אידך מיניה: **דאיכא בהאי ליכא בהאי.** אותו סימן שישנו בזה אינו בזה הלכך לאו שני כתובין הבאין כאחד נינהו דהא מילרך צריכי דאי כתיב פרס הוה אמינא בהאי סימנא הוא דלא תיכול אבל בסימנא דעזניה אכול להכי איצטריך עזניה ואי כתב עזניה פרס לא אתי מיניה וכיון דתרוייהו צריכי הוה אמינא נילף מינייהו דבסימן אחד לא תיכול כתב רחמנא נשר: **מכדי כ"ד עופות טמאין הן.** וכולהו איכא ג' סימני טהרה בר מעורב ואי אפשר דהאי דאיתיה בפרס ליתיה בחד מהני והאי דאיתיה בעזניה ליתיה בחד מהני וכתב לן תרי זימני בכל חד דלא תיכליה בההוא סימנא והוו להו ב' כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין לשאר עופות הבאין (א) לפניו דלא תיכליה בחד מהני תרי סימני וכיון דאין מלמדין מנא תיתי לן איסורא דאיצטריך נשר למישרייה: **שלשה הדרי בכולהו.** השלשה חוזרין בכולן כלומר כולן בין מין שיש לו שלשה דהיינו עשרים מינייהו ובין עורב דיש לו ב' אותן ב' מאלו שלשה הן והרביעי אינו [ב]כאחד מכל שלשה סימנין המצויין החוזרים בהם וחד מהנך שלשה איתיה אי בפרס אי בעזניה והרביעי ישנו בחבירו ונמצא שסימן זה לא נאמר אלא פעם אחת: **מהו דתימא נילף מיניה.** לאסור עוף הבא בסימן אחד כאיזה מכל הסימנים הללו דהא לא ידעו מאי ניהו ההוא סימנא דאיכתב לאודיה למילף מיניה להכי אתא נשר למימרא האי הוא דלית ליה כלל (ג) הא עוף הבא בסימן אחד טהור: ה"ג **אלא תורים דכתב רחמנא למה לי.** הואיל ולאו מינייהו ילפינן ואי לגופייהו לא איצטריכו דהא אפילו בסימן אחד טהור: **לקרבן.** שהן לבדן כשרים לקרבן ולא עוף אחר והאי דקתני להו תנא לעיל וקאמר אף כל לא איצטריך למילף מינייהו מידי סימני טהרה דהא בסימן אחד נפקא לן מנשר וכל שכן בד' אלא סימנא בעלמא אורי לן שאלו הן סימני טהרה אותן שהנשר והתורין חלוקין בהן. ואית דגרסי אלא תורין דקתני תנא למאי הלכתא ולא יתכן דהא א"כ מאי תירוציה דרב עוקבא דקאמר לקרבן דמי איכא למימר אף כל מרבי תרנגולין לקרבן הואיל ויש בהן ד' סימנים והלא כמה פעמים שנה בהן הכתוב ותניא בתורת כהנים[ג] יכול כל עוף יהא כשר לקרבן תלמוד לומר והקריב מן התורים וגו' אין לך עוף כשר אלא תורים ובני יונה:

היה

ונילף מעורב. הוי מצי למימר אם כן למינו למה לי: **מכדי כ"ד עופות טמאים הם.** וכולהו איכא ג' סימני טהרה בר מעורב ואי אפשר דהאי דאיתיה בפרס ליתיה בחד מהני והאי דאיתא בעזניה נמי ליתיה בהני וכתב לן תרי זימנין כל חד וחד דלא תיכליה בהאי סימנא והוה ליה ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין לשאר עופות הבאין לפנינו דלא תיכליה בחד מהני תרי סימנים וכיון דאין מלמדין מנא לן איסורא דאיצטריך נשר למשרייה כך פירש בקונטרס וא"ת והא אכתי איצטריך נשר להתיר אותו סימן שלישי דליתיה לא בפרס ולא בעזניה אלא בי"ט לאודייהו דה"א דאסור דהא השתא בתלתא לא אכלינן באותו סימן לאודיה מיבעיא נמי דלא הוה אסרינן בחד מהני תרי סימנים דאיתנהו בפרס ועזניה משום דהוו ב' כתובין הבאין כאחד כיון דאיתנהו בי"ט עופות מ"מ באותו סימן שלישי הייתי אוסר ואי ה"א דאותו שלישי הוא בעורב הוה ניחא דהשתא נמי הוו ב' כתובים עורב וי"ט עופות ומיהו בלאו הכי לא קשה מידי דמנין היה לי לאסור באותו סימן שלישי דמי"ט עופות לא ילפינן כלל לא במה מצינו ולא בק"ו דהוו להו י"ט כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין ומסיק דחד מהנך תלתא דהדרי בכולהו איתיה או בפרס או בעזניה והרביעי ישנו בחבירו נמצא שסימן זה לא נאמר אלא פעם אחת מהו דתימא דנילף מיניה לאסור עוף הבא בסימן אחד באחד מן הסימנין הללו דהא לא ידעינן מאי ניהו ההוא סימן דאיכתיב לאודיה למילף מיניה להכי אתא נשר למימר האי הוא דלית ליה כלל טמא הא בעוף הבא בסימן אחד טהור כך פירש בקונטרס ובחנם פי' דלא ידעינן ליה מאי ניהו ההוא סימן דאיכתיב לאודיה למילף מיניה דאפילו ידעינן ליה כדפרישית שהיו מכירים שלך ותנשמת וכוס וינשוף מ"מ איצטריך נשר למימר דלא ילפינן מיניה לאסור בההוא סימן וא"ת והיכי הוה מצי למילף מהאי דאית ביה סימן החדש לאסור בסימן אחד כזה א"כ למה לי דכתב רחמנא ההוא דאית ביה חד מהני ג' סימנין דהדרי בכולהו השתא בתלתא לא אכלינן בחד מיבעיא אלא ודאי להכי כתיב סימן הישן בחד מהנך לומר דלא תילף גם מן החדש ולעשות שני כתובין דלגופיה לא איצטריך דאתי מק"ו מי"ט עופות ולאו פירכא היא דמהנהו לא ילפינן כלל דכולהו חשיבי מי"ט כתובים הבאים כאחד כדפרישית ולהכי פרטיה רחמנא לההוא דאית ביה חד סימן מהנך ג' סימנין של י"ט עופות ולהכי נמי פרט לעורב דלא ילפינן מיניה כלל ואכלינן בכל חד מהנך ג' סימנין וא"ת ומאחר דמי"ט עופות לא גמרינן ולכך צריך למיכתב חד דאית ביה חד מסימנייהו א"כ נילף מיניה מההוא אחד דצריך למיכתביה ביה דעתה אין ב' כתובים כיון דצריך למיכתביה וי"ל דלא שייך למילף מיניה כלל דהא לא גמרינן מי"ט עופות מכל אותן היתרים על שנים הראשונים הכתובים משום דאצטריך קרא למכתבינהו דלא מצינו למילפינהו משנים הראשונים דהוו ב' כתובים הבאים כאחד הכי נמי ליכא למילף מיניה והרי הן השתא ב' כתובים הבאים כאחד שאותו סימן כתוב עשרים זימנין ועוד יש לומר כל הסוגיא בענין אחר דמתחלה חישב פרס ועזניה ב' כתובים הבאים כאחד כלומר משום דאי מינייהו ילפינן לטמא בסימן אחד א"כ לישתוק או מפרס או מעזניה ומחד הוה ילפינן דעוף הבא בסימן אחד טמא וה"ה לחבירו וכי תימא אי לא כתיב אלא פרס הוה אמינא באותו סימן שישנו בפרס טמא אבל בעזניה שיש בו סימן אחר אימא דאותו סימן הוי סימן חשוב וטהור באותו סימן גרידא הא כיון דאותו סימן הוי בשאר י"ט עופות א"כ אינו חשוב לטהר בפני עצמו דכי איכא תרי בהדיה (הדדי) הוי טמא כל שכן הוא בפני עצמו ולא היה צריך למכתב עזניה וילפינן לה מפרס אלא להכי כתביה למימר דהוו ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין ומשני דאיכא סימן אחד בפרס או בעזניה דליתיה בי"ט עופות והשתא לא הוו ב' כתובים דכי ילפת לטמא בסימן אחד מאותו סימן שיש בי"ט עופות לא מצי למימר אידך דכתב רחמנא למה לי דאיצטריך משום אותו סימן חדש דה"א שהוא סימן חשוב יותר לטהר דליתיה בשום עוף טמא אבל מההוא ודאי שיש בו סימן החדש לא הוה ילפינן לטמא בסימן אחד דא"כ אותו שיש בו סימן שבי"ט עופות למה לי דאותו אינו חשוב יותר לטהר ומיהו קשה דאי מאותו שיש בו סימן אחד של י"ט עופות ילפת לטמא עוף הבא בסימן אחד לא ליכתוב כלל אלא סימן החדש והוה ילפינן מיניה דכל עוף הבא באותו סימן טמא וכ"ש באחד משאר ג' סימנין דלא מהני בשאר עופות ופי' הקונטרס עיקר ומיהו קשה לפי' הקונטרס דלמה חשיב ב' כתובים אותו שסימן טהרה שלו מי"ט עופות ושבחד מהנך ומה בכך דילמא אתי ללמד על עצמו ועל כיולא בו שיש לו אחד מג' סימני טהרה דטמאים דמי"ט עופות לא הוה אתי דכולהו כי"ט כתובים הבאים כאחד ולא דמו כלל לאותן היתרים על שנים הראשונים של י"ט עופות דאע"ג דצריכי לגופייהו [א] דלא ילפינן מינייהו היינו משום דאם איתא דילפינן מינייהו לא ליכתוב אלא חד ומשאר כולהו לישתוק אבל הכא מאי לישתוק אי לא כתיב חד דאיתיה בפרס או בעזניה לא יליף מי"ט משום דהוו י"ט כתובין הבאין כאחד ואי כתיב חד דאיתיה בפרס או בעזניה ולא כתיב הני י"ט א"כ הוה אמינא דוקא בחד סימן אסירא אבל שנים או שלשה שרו ולהכי צריכי תרוייהו ולעולם נילף מסימן היחידי דאיתיה בפרס או בעזניה ולא דמי כלל לאותם י"ט גופייהו היתרים על השנים דהם שוים כולם ואם איתא דילפינן מינייהו לישתוק מכולהו ולא ליכתוב אלא חד:

בקי

שיטה מקובצת

א] דאע"ג דצריכי לגופייהו לא ילפינן מינייהו דהיינו משום דאם איתא דילפינן מינייהו לא ליכתוב אלא חד ומשאר כולהו לישתוק אבל הכא מאן לישתוק אי לא כתיב:

◆

רבינו גרשום

א"כ פרס ועזניה דכתב רחמנא למה לי. שהן יש בהן חד סימן ומהו הסימן אחד יש בו אחד מג' סימנין שבשאר עופות טמאין ואחד יש בו סימן רביעי שאינו בכולן שאינו דורס: הוו להו שני כתובים הבאין כאחד. כלומר דמעיקרא סברינן דשניהן יש בהן סימנין שוין והוו להו שני כתובים הבאין כאחד: סוף סוף דאיתיה בפרס איתיה בחד מהני כו'. בעשרים ואחד עופות: עורב אית ליה תרתי תרתי. כלומר מאותן סימנין דיש בכ"א עופות טמאין יש בעורב תרי פרס ועזניה אית להו חד חד סימן אחד יש בו סימן אחד מהני סימנים דיש בכ"א עופות טמאין והסימן הרביעי שאינו דורס אי בפרס איתיה אי בעזניה איתיה דלית בכולהו אחריני ומיניה מצינן למיגמר דהוא אינו דומה לא לחברו ולא לעשרים ואחד: אי אפשר דליכא חד מיניהו דדמי לחבריה כו'. כלומר מהני עשרים ואחד אי אפשר דליכא חד מינייהו דדמי לפרס ועזניה והוו ליה האי דדמי לפרס ועזניה שני כתובים הבאים כאחד ולא גמרינן מיניהו: גמירי עשרים וארבע כו'. ואי פרכינן למה אינו מקשה כמעיקרא [א] דאמר ליה גמירי הלכה למשה מסיני ליכא פירכא: לקרבן הן כשרין. ולא עוף אחר: בב' סימנין טהורין:

[א] נראה דצ"ל דהא דאמר ליה גמירי היינו הלכה למשה מסיני וליכא פירכא.

מסורת הש"ס

א) [קידושין מד. וש"נ], ב) [נ"ל כאחד], ג) [ויקרא פרק א].

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מכדי כ"ד וכו' הבאין לפניו דלא תיכליה: (ב) ד"ה מהו דתימא וכו' דלית ליה כלל טמא הא עוף:

◆

מוסף רש"י

ושני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. מדלא כתיב אחד ונגמור שלאו מיניה (קדושין כד.) מדהדר כתיב לאידך ולא ילפא מחבריה שמע מינה דוקא הני קאמר (פסחים מה.).